

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

2022 – 2024

Zaandam, februari 2022

Inhoud

Samenvatting van dit schoolondersteuningsprofiel.....	1
Inleiding	2
Algemene informatie	2
Contactgegevens	2
Onderwijsvisie/schoolconcept	3
Visie op (extra) ondersteuning	5
Kengetallen leerlingpopulatie	6
Ondersteuning binnen het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek (SVZ)	6
Visie van SVZ op ondersteuning	7
Ondersteuningsmogelijkheden SVZ.....	7
Ondersteuning op het Zaanlands Lyceum.....	9
Inleiding	9
Basisondersteuningsprofiel	9
Onderwijsondersteuningsstructuur van het Zaanlands Lyceum.....	9
Stroomdiagram ondersteuningsbehoefte	11
Ondersteuningsoverleg	11
Interne deskundigheid in het kader van de basisondersteuning	12
Externe relaties in het kader van de ondersteuning.....	12
Extra ondersteuning.....	12
Bijzondere vormen van ondersteuning op het Zaanlands Lyceum	15
Planmatig werken	16
Basiskwaliteit van het onderwijs.....	16
Tevredenheid leerlingen en ouders.....	16
Ambities.....	17
Afsluiting	17
Bijlage: analyse basisondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool' Zaanlands Lyceum	18

Klik op een regel om naar de gewenste pagina te gaan.

Samenvatting van dit schoolondersteuningsprofiel

Het Zaanlands Lyceum is een openbare school voor havo, atheneum en gymnasium, met aandacht voor een breed spectrum van leerlingen. Leerlingen met een voorzichtig havoadvies, opstroomers uit het vmbo, meerbegaafde leerlingen en leerlingen met een extra zorg- of ondersteuningsbehoefte zijn allemaal even welkom.

Het Zaanlands Lyceum staat in de Zaanstreek bekend als een kennisinstituut waar modern, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs wordt geboden. De resultaten zijn bovengemiddeld. De school biedt leerlingen naast een solide basiscurriculum een zeer divers aanbod om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Een veelheid aan vormen van maatwerk en flexibilisering behoren tot de dagelijkse onderwijspraktijk.

De inspanningen van de afgelopen jaren hebben geresulteerd in verscheidene kwalificaties en predicaten. Zo is het Zaanlands al jaren een Bètapartnerschool. Daarnaast heeft de inspectie de school officieel toestemming gegeven 'verrijkt en versneld' onderwijs aan te bieden. In 2020 is de status 'Excellente School' verlengd. Dit excellentieprofiel voor de vwo-afdeling richt zich op een ruim onderwijsaanbod aan een brede groep leerlingen. Sinds enkele jaren voeren wij ook het predicaat Begaafdheidsprofielschool, dat in 2020 is verlengd voor vier jaar. Voor leerlingen met bijzondere cognitieve capaciteiten kent het Zaanlands Lyceum het Traject op Maat (TOM): de zogenoemde TOM-leerlingen hebben een lesrooster dat afwijkt van dat van hun klasgenoten. Zij volgen bijvoorbeeld een vak in een hogere klas, of volgen een aantal extra vakken, waardoor ze niet alle lessen kunnen bijwonen.

Maar het Zaanlands Lyceum is ook een school die nadrukkelijk inzet op het ondersteunen van leerlingen die wat meer moeite hebben met het tempo en het niveau van het onderwijs. Zo ontwikkelt de school zich bijvoorbeeld op het gebied van het bieden van (extra) ondersteuning aan leerlingen met een problematiek in het autistische spectrum.

Het Zaanlands Lyceum maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Zaanstreek en heeft als ondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool'. Als begeleidingsschool biedt het Zaanlands Lyceum de volgende trajecten aan: De Trajectgroep, counseling, schoolmaatschappelijk werk en begeleiding van HB-leerlingen. De school doet echter bij ingewikkelde problematiek een beroep op externe deskundigen waarmee wordt samengewerkt, op het vso en/of op de andere onderwijsvoorzieningen, die in de regio worden aangeboden.

Indien de basisondersteuning niet volstaat kan de school een aantal arrangementen voor extra ondersteuning inzetten: het eerder genoemde Traject op Maat, voorzieningen voor topsport- of topkunstleerlingen, de Trajectgroep voor ondersteuning bij het oplossen van gedragsmatige problemen of planningsproblematiek en specifieke aandacht voor werkhoudingsproblemen. Deze arrangementen zijn in het schoolondersteuningsplan kort samengevat.

Daarnaast kent de school nog een aantal bijzondere ondersteuningsmogelijkheden als het tutorsysteem, mentor- en vaklessen, huiswerkcoaching en coaching op het 'leren leren'.

De inspectie heeft de scholen voor alle opleidingen een 'basisarrangement' toegekend: de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving zijn in orde.

Ten slotte bevat dit schoolondersteuningsprofiel een overzicht van de basisondersteuning: zie bijlage 1.

Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel, een verplicht document waarin scholen beschrijven welke ondersteuning zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte bieden. Het schoolondersteuningsprofiel is als het ware een foto van de stand van zaken en bevat tevens de ambities van de school. Daardoor biedt het schoolondersteuningsprofiel de school en het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (SVZ), waarin de v(s)o-scholen samenwerken, de mogelijkheid om te beoordelen of binnen het voortgezet onderwijs voldoende ondersteuning wordt geboden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook is het een document voor de school zelf: bieden wij voldoende ondersteuning en kunnen wij dit ook waarmaken?

Maar vooral ook biedt het ouders de mogelijkheid per school te beoordelen of het ondersteuningsniveau van een school past bij wat hun kind nodig heeft. Het schoolondersteuningsprofiel is een beknopt document: voor meer informatie kan worden gekeken in het schoolplan of het schoolondersteunings- en begeleidingsplan van de school of op 'Scholen op de kaart': deze website vindt u [hier](#). U vindt op deze website allerlei cijfermatige informatie over scholen voor voortgezet onderwijs, verzameld en gevisualiseerd in één systeem.

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, is georganiseerd. Het gaat om zowel lichte als zware vormen van ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school.

Scholen brengen die ondersteuning in beeld in het 'schoolondersteuningsprofiel', een document waarin een beknopt overzicht wordt gegeven van alle vormen van ondersteuning die de school te bieden heeft en van de ondersteuning die zij op korte termijn nog denkt te gaan aanbieden, de ambities.

Onderscheiden worden de *basisondersteuning*, die voor alle scholen is (hierover zijn in Zaanstad tussen scholen afspraken gemaakt) en *extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basisondersteuning en scholen kunnen zich hier specialiseren. Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn, maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen of buiten de school.

Het schoolondersteuningsprofiel is tot stand gekomen op basis van een format van het Samenwerkingsverband VO en is door de school verder ingevuld.

Algemene informatie

In dit hoofdstuk worden de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerlingpopulatie weergegeven. Ook wordt kort weergegeven wat de school als haar opdracht ziet, vooral in het kader van Passend onderwijs: de onderwijsvisie.

Contactgegevens

Naam	Zaanlands Lyceum
Type school	Havo, atheneum, gymnasium
Adres	Vincent van Goghweg 42, 1506JD Zaandam
Telefoon	075 - 617 00 55
E-mail	info@zaanlands.nl
Website	www.zaanlands.nl

Onderwijsvisie/schoolconcept

Karakteristiek

Het Zaanlands Lyceum is een openbare school. De school staat open voor elke leerling, ongeacht zijn levensbeschouwing of herkomst. De leerlingen, afkomstig uit verschillende milieus en culturen, gaan met elkaar om met respect voor elkaars achtergrond en overtuiging. Het onderwijs is erop gericht de leerlingen op het niveau te brengen dat in het vervolgonderwijs van hen wordt verwacht. Daarnaast streeft de school ernaar de leerlingen een aangename middelbare schooltijd te bezorgen.

Visie van het Zaanlands Lyceum

Het Zaanlands Lyceum is een school waar leerlingen zich goed thuis voelen. De schoolcultuur kan worden omschreven als open en tolerant. Er is mede daardoor een goede sfeer binnen en buiten het klaslokaal, wat een belangrijke voorwaarde is voor een goede kennisoverdracht. Het Zaanlands Lyceum profileert zich als een kennisschool. De resultaten zijn over het algemeen bovengemiddeld. De school biedt leerlingen naast een solide basiscurriculum een zeer divers aanbod om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. De afgelopen jaren heeft het team grote stappen gezet bij het aanbod van maatwerk aan individuele leerlingen.

De visie wordt als volgt geformuleerd:

Het Zaanlands Lyceum biedt leerlingen modern, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs dat past bij hun aanleg, competenties en ambitie. Verantwoordelijke leerlingen en betrokken medewerkers kunnen van en met elkaar leren en hun talenten ontwikkelen.

Doelen en uitgangspunten

Het Zaanlands Lyceum heeft voor de komende jaren de volgende kerndoelen gekozen. Deze kerndoelen worden op elke afdeling van de school naar een concreet beleid vertaald.

Eigenaarschap en zelfstandigheid

Op het Zaanlands Lyceum verstaan we onder eigenaarschap een mentaliteit waarbij leerlingen en personeel zich verantwoordelijk voelen voor hun leren en hun leerresultaten. Daarbij zijn zelfstandigheid en een mentaliteit gericht op groei (growth mindset) onontbeerlijk.

Goed eigenaarschap betekent dat er een wederzijdse afhankelijkheid voor het leren wordt ontwikkeld tussen personeel en leerlingen, waarbij de regie zoveel mogelijk bij de leerling ligt, uiteraard binnen de door de docent aangegeven kaders. De docent geeft meer structuur en instructie en minder keuzemogelijkheden als de leerling geringe zelfstandigheid vertoont. De docent geeft minder structuur en instructie en meer keuzemogelijkheden aan zelfstandige leerlingen.

Flexibiliteit en maatwerk

De school richt zich op het flexibel inrichten van de onderwijsorganisatie om maatwerk optimaal vorm te kunnen geven. Gepersonaliseerd leren, niveaugroepen en het anders vormgeven van roosters zijn onderwerpen waarover het team de komende jaren in gesprek blijft. Onder maatwerk vallen niet alleen de mogelijkheden voor getalenteerde leerlingen, maar ook alle vormen van extra ondersteuning.

Goede resultaten

De leerlingen behalen gedurende hun schoolcarrière de resultaten die van hen mogen worden verwacht op grond van hun capaciteiten.

Feedback en toetsing

Op het Zaanlands Lyceum komt er meer aandacht voor het leerproces van leerlingen. Leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces en docenten begeleiden dit proces. Om leerlingen meer inzicht in hun leerproces te geven, streven wij naar een goede balans van formatieve evaluatie en summatieve toetsen. Hiertoe past de school de systematiek en het ritme

van toetsing aan. Dit betekent ook een aanpassing van het jaarrooster. In de nieuwe systematiek zal meer ruimte zijn voor formatief toetsen en het geven van feedback.

Professionele cultuur

Onder een professionele cultuur verstaat de school een omgeving waarin de medewerkers niet incidenteel maar structureel leren en zichzelf en elkaar blijven (helpen) ontwikkelen. Binnen de secties ziet de school graag meer aandacht voor het gezamenlijk ontwerpen, uitvoeren, evalueren en aanpassen van het onderwijs. De school stimuleert ook nadrukkelijk dat dergelijke vormen van samenwerking niet beperkt blijven tot het eigen vak.

Concreet betekent dit dat samen lessen voorbereiden, collegiale visitatie, intervisie, coaching, lezingen en 'onderwijsmarkten' structureel terug te zien zijn in de school. Ook buiten de grenzen van de sectie stelt de school collega's in staat via 'good practices' van elkaar te leren en gezamenlijk het onderwijs te ontwikkelen.

De schoolleiding faciliteert de verdere ontwikkeling van de professionele cultuur en zal regelmatig communiceren over initiatieven op dit gebied en de resultaten daarvan. Een versterkte professionele cultuur stelt de medewerkers naar verwachting ook beter in staat de overige kerndoelen te bereiken.

Verder is op het Zaanlands Lyceum nog het volgende van toepassing:

Excellente school

In 2020 is het predicaat Excellente school voor de vwo-afdeling verlengd. De toekenning van het predicaat betekent dat de school (of afdeling) onderwijs van bijzonder goede kwaliteit biedt aan zijn leerlingen. Met name de individuele trajecten die leerlingen kunnen volgen, heeft bijgedragen aan het verkrijgen van deze status.

Begaafdheidsprofiel school

De school is lid van de Vereniging van Begaafdheidsprofiel scholen (BPS).

De scholen van deze vereniging spannen zich in om aan cognitief begaafde leerlingen onderwijs te bieden dat bij hen past. In het kader van het talentontwikkelingsbeleid besteedt het Zaanlands Lyceum extra aandacht aan de cognitief meer begaafde (hoogbegaafde) leerlingen. De school wil voorkomen dat deze leerlingen gaan onderpresteren doordat zij de aangeboden leerstof zonder inspanning aankunnen. De school wil deze leerlingen uitdagen te excelleren.

Daarbij wordt het welzijn van deze leerlingen niet uit het oog verloren. Het Zaanlands Lyceum geeft op dit moment aan cognitief meer begaafde leerlingen bijzondere kansen en een op hen afgestemde leerroute. Dit betreft *versnelling* (vervroegd eindexamen in een vak bijvoorbeeld), *verdieping* (volgen onderwijs op de universiteit) of het volgen van een *apart (versneld) lesprogramma* (bijvoorbeeld voor Grieks of Latijn).

Een school moet meer overbrengen dan alleen kennis

Naast kennisoverdracht kent het Zaanlands Lyceum dan ook een traditie van een breed palet aan culturele en buitenschoolse activiteiten. Deze combinatie heeft altijd bijgedragen aan de goede sfeer op school en heeft het Zaanlands Lyceum naam gegeven binnen de Zaanstreek.

Vorming, naast cognitieve ontwikkeling, is belangrijk en is zo ook een doel op zich in veel lesactiviteiten en in activiteiten buiten de les. Het gaat hierbij om een brede ontwikkeling van leerlingen op cultureel en sportief gebied, maar ook om verdieping binnen bepaalde vakgebieden.

Traject op Maat

Voor leerlingen met bijzondere cognitieve capaciteiten kent het Zaanlands Lyceum al enige tijd het Traject op Maat (TOM). De zogenoemde TOM-leerlingen hebben een lesrooster dat afwijkt van dat van hun klasgenoten. Zij volgen bijvoorbeeld een vak in een hogere klas, of volgen een aantal extra vakken, waardoor ze niet alle lessen kunnen bijwonen.

Leerlingen uit de voorexamenklas kunnen in sommige gevallen al een jaar eerder dan hun klasgenoten examen afleggen in een of meer vakken. De school heeft nieuw beleid ontwikkeld voor deze groep leerlingen.

Hiernaast biedt de school maatwerk aan leerlingen die kunst of sport op een hoog niveau beoefenen. Om hun de mogelijkheid te geven om deel te nemen aan wedstrijden of trainingen, wordt - indien nodig - hun (toets)rooster aangepast.

Visie op (extra) ondersteuning

De afgelopen jaren heeft het Zaanlands Lyceum de wet Passend onderwijs geïmplementeerd. Die wet houdt in dat zoveel mogelijk leerlingen in het reguliere onderwijs een passend onderwijstraject krijgen aangeboden. Het Zaanlands Lyceum is hierin succesvol gebleken en er is veel expertise opgebouwd. Ook profiteren leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte van ons schoolklimaat, waarbinnen diversiteit als vanzelfsprekend wordt gezien. De breed gedragen Gay Straight Alliance is hier een goed voorbeeld van.

Het Zaanlands Lyceum maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Zaanstreek en heeft als ondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool'. Als begeleidingsschool biedt het Zaanlands Lyceum de volgende trajecten aan: de Trajectgroep, counseling, schoolmaatschappelijk werk en begeleiding van HB-leerlingen.

Naast leerlingen die meer aankunnen, zijn er op het Zaanlands Lyceum natuurlijk ook leerlingen die moeite hebben met het voldoen aan tempo en niveau van het onderwijsproces, of voor wie geldt dat bepaalde vakken als moeilijk worden ervaren. Ook voor deze leerlingen is sprake van passend onderwijs. In de afgelopen jaren is beleid ontwikkeld om deze leerlingen extra mogelijkheden te bieden.

Allereerst in de vorm van extra begeleidingsmogelijkheden. Zo zijn er aan het einde van de lesdag zogenaamde begeleidingsuren van secties en begeleidingsuren 'Leren leren'. Individuele leerlingen kunnen dan bij individuele vakdocenten terecht.

Daarnaast zijn er vakgerichte klassikale studielessen, zogenaamde huiswerkklassen en werkhoudingstrajecten. Mentoren besteden aandacht aan planningsvaardigheden en leerstrategieën om het leerproces te structureren en te bevorderen. Verder kent het Zaanlands Lyceum het *tutorensysteem*, waarbij leerlingen aan elkaar gekoppeld worden om ondersteuning te bieden bij vakken die lastig zijn.

De school ontwikkelt zich voor wat betreft de (extra) ondersteuning met name op het gebied van het bieden van ondersteuning aan leerlingen in het autistische spectrum.

De ondersteuningsmogelijkheden die worden aangeboden op het Zaanlands Lyceum, hebben in de eerste plaats als doel dat de leerling op school goed kan functioneren, maar uiteraard ook het behalen van een diploma.

De reguliere begeleiding en ondersteuning zijn erop gericht alert te reageren als leerlingen niet goed functioneren en in overleg te treden met de ouders. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en school om in voorkomende gevallen een passend begeleidingstraject te starten.

Er zijn grenzen aan de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt. Extra begeleiding en ondersteuning die de school biedt, is van beperkte duur. Blijkt de geboden ondersteuning niet toereikend te zijn, dan kan school ouders adviseren professionele ondersteuning buiten school te zoeken.

De komende jaren zal aandacht besteed worden aan het verder uitbouwen van het kenniscentrum Passend onderwijs, zodat alle docenten in staat zijn verwachtingen ten aanzien van gedrag van leerlingen helder te communiceren, gedragsproblemen voor te zijn of tijdig te signaleren en de doelstellingen vanuit het OPP te integreren in de klassensituatie. Hierbij behoudt de mentor (met hulp van de Trajectgroep) de regie over de instructie en begeleiding van een leerling die ondersteuning buiten de klas krijgt. Die ondersteuning is gericht op preventie van

problemen en heeft nadrukkelijk als doel de zelfstandigheid van deze leerlingen te vergroten en de regie over hun eigen leerproces te versterken.

Kengetallen leerlingpopulatie

Leerlingenaantallen

Kengetallen per 1 oktober					
	<i>Totaal aantal leerlingen</i>	<i>Aantal leerlingen met dyslexieverklaring</i>	<i>Aantal hoogbegaafde leerlingen</i>	<i>Gemiddelde klassengrootte</i>	
				<i>OB</i>	<i>BB</i>
2020 - 2021	1402	71	19	27	28
2021 - 2022	1357	68	21	27	25

Uitsplitsing leerjaren in 2021-2022

	1	2	3	4	5	6
HAVO		112	86	160	159	
HAVO/VWO	130					
VWO	76	131	123	138	120	122

Wat is het slagingspercentage van de school in 2020-2021?

In schooljaar 2020-2021 is het slagingspercentage op de havoafdeling 90,4%. De landelijke slagingspercentages waren lager, namelijk 90,7.

Het slagingspercentage op de vwo-afdeling was 96,9%. De landelijke slagingspercentages zijn lager, namelijk 94%.

Wat zijn de gemiddelde eindcijfers van de school in 2020-2021?

De gemiddelde examencijfers op de havoafdeling waren 6,3 en voor de vwo-afdeling 6,7.

Meer gegevens vindt u op Scholen op de Kaart. Deze website vindt u [hier](#).

Ondersteuning binnen het Samenwerkingsverband VO Zaanstreek (SVZ)

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek zijn verenigd in het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (SVZ). Het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten die bij het samenwerkingsverband horen. Dit betreft de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland. Het samenwerkingsverband werkt op basis van een ondersteuningsplan (2018-2022), de ondersteuningsactiviteiten van de scholen, zoals in dit profiel beschreven, zijn hieraan gekoppeld.

Visie van SVZ op ondersteuning

De schoolbesturen werken samen om voor alle leerlingen een optimale onderwijssetting in de regio mogelijk te maken vanuit de volgende kernwaarden: samenwerken, flexibiliteit, betrokkenheid en optimisme.

- Samenwerking: jongeren hebben een integrale aanpak nodig. Het samenwerkingsverband zet zich in voor een intensieve en efficiënte samenwerking.
- Optimalisering van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen, waarbij hun ontwikkelingsmogelijkheden centraal staan. Dit vraagt van de scholen *flexibiliteit* om binnen de wettelijke kaders tot maatwerk te komen.
- Als extra ondersteuning nodig is, dan is *betrokkenheid* van ouders, docenten en eventuele hulpverleners essentieel. Zij moeten de jongere het vertrouwen geven dat er altijd mogelijkheden en oplossingen zijn.
- Tot slot vraagt het van alle partijen een *optimistische* blik, niet het probleem is leidend, maar de mogelijkheden.

Toelichting

De besturen in het Zaanse onderwijs willen leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk onderwijs laten volgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs in de eigen regio. Hiervoor is binnen het samenwerkingsverband een *basisondersteuningsprofiel* afgesproken: het beschrijft wat alle scholen minimaal bieden aan basisondersteuning.

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen een of meer arrangementen in de school ontwikkeld: extra ondersteuning.

Kenmerk van deze arrangementen is dat de leerlingen onderwijs volgen in de eigen klas en dat de ondersteuning dichtbij de klas (in de school) ingezet kan worden, waarbij men er op gericht is de leerling sterker te maken in het onderwijsleerproces op de eigen school. Scholen maken hierbij gebruik van de expertise uit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De tussenvoorzieningen en vso-scholen bieden daarnaast goede oplossingen voor leerlingen voor wie deze arrangementen niet toereikend zijn. Het samenwerkingsverband heeft een aantal 'tussenvoorzieningen', waaronder een orthopedagogisch en -didactisch centrum (opdc), om een dekkend aanbod van voorzieningen mogelijk te maken.

Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband is een en ander verder uitgewerkt.

In het ondersteuningsplan van SVZ vindt u dit alles verder uitgewerkt in uitgangspunten, doelen en activiteiten. U vindt het ondersteuningsplan [hier](#).

Ondersteuningsmogelijkheden SVZ

Binnen het samenwerkingsverband onderscheiden scholen diverse vormen van ondersteuning.

Basisondersteuning

Een reguliere vo-school (een 'begeleidingsschool': zie ook paragraaf 4.1) kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.

Het speciaal onderwijs en de praktijkscholen ('dialogescholen') dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern

(mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar (een andere vorm van) het vso.

Extra ondersteuning

Arrangementen voor leerlingen die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning. Arrangementen verschillen per school. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek.

Tussenvoorzieningen

Lichte ondersteuning: het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom opdc met hierin Saenstroom vmbo, Saenstroom TOP (Rebound) en Baan Begeleiding Zaanstad (BBZ). Het Altra College (vso) heeft hiernaast nog een diagnostische klas.

Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen

Scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan- en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn een of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal gevallen is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

Hiernaast kent het samenwerkingsverband een aantal scholen met een zeer hoog ondersteuningsniveau.

Praktijkonderwijs

Een school voor praktijkonderwijs is een reguliere school voor voortgezet onderwijs en is bedoeld voor leerlingen met een cognitieve beperking en leerachterstanden. In de Zaanstreek gaat het om de volgende scholen voor praktijkonderwijs: De Brug te Assendelft en De Faam in Zaandam. Scholen voor praktijkonderwijs richten zich onder andere op duurzame uitstroom naar arbeid, maar ook op de aansluiting met de ROC's. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel. Indien leerlingen extra ondersteuning nodig hebben bij de toeleiding naar arbeid, wordt dat geboden door reïntegratiebedrijven, leerwerkprojecten, jongerenloket, UWV en gemeenten.

Voortgezet speciaal onderwijs

Altra College: gericht op leerlingen met ernstige gedragsproblemen en/of een ernstige psychiatrische stoornis. Soms zijn leerlingen aangewezen op een vso-school met een heel specifiek aanbod buiten de regio.

Dynamica Onderwijs: voor leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn, een lichamelijke of een meervoudige beperking hebben.

Cluster 1 en 2

Blinde en slechthorende kinderen (Cluster 1) en kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand (Cluster 2) hebben, volgen in veel gevallen onderwijs buiten de regio.

Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband is een en ander verder uitgewerkt.

Ondersteuning op het Zaanlands Lyceum

Inleiding

De scholen voor regulier voortgezet onderwijs in Zaanstad hebben met elkaar afgesproken dat zij zich met betrekking tot de basisondersteuning ontwikkelen tot een zogenaamde 'begeleidingsschool'. De scholen voor speciaal onderwijs, het opdc en de scholen voor praktijkonderwijs ontwikkelen zich tot zogenaamde 'dialogeschool'.

Het Zaanlands Lyceum is een begeleidingsschool.

De begeleidingsschool begeleidt leerlingen in hun onderwijsproces en heeft daartoe een aantal middelen in huis. De school zal dus bij ingewikkelde problematiek een beroep moeten doen op het vso en/ of de andere onderwijsvoorzieningen die in de regio worden aangeboden.

Daarnaast kenmerkt een begeleidingsschool zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en een goed intern overleg daarover, het bieden van een scala aan ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.

Het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling en waar nodig wordt extra tijd en aandacht aan de individuele leerling geschonken.

Basisondersteuningsprofiel

Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (SVZ) heeft afspraken gemaakt over het niveau van basisondersteuning dat door elke school geboden dient te worden. Elke school heeft in kaart gebracht hoe zij staat ten opzichte van het gewenste niveau van basisondersteuning door middel van een analyse. De uitkomst van deze analyse is als bijlage bij dit schoolondersteuningsprofiel gevoegd (zie bijlage 1).

Uit de analyse van de basisondersteuning op het Zaanlands Lyceum blijkt dat de school voldoet aan de eisen die aan de basisondersteuning van een begeleidingsschool worden gesteld.

Onderwijsondersteuningsstructuur van het Zaanlands Lyceum

Niveaus van ondersteuning

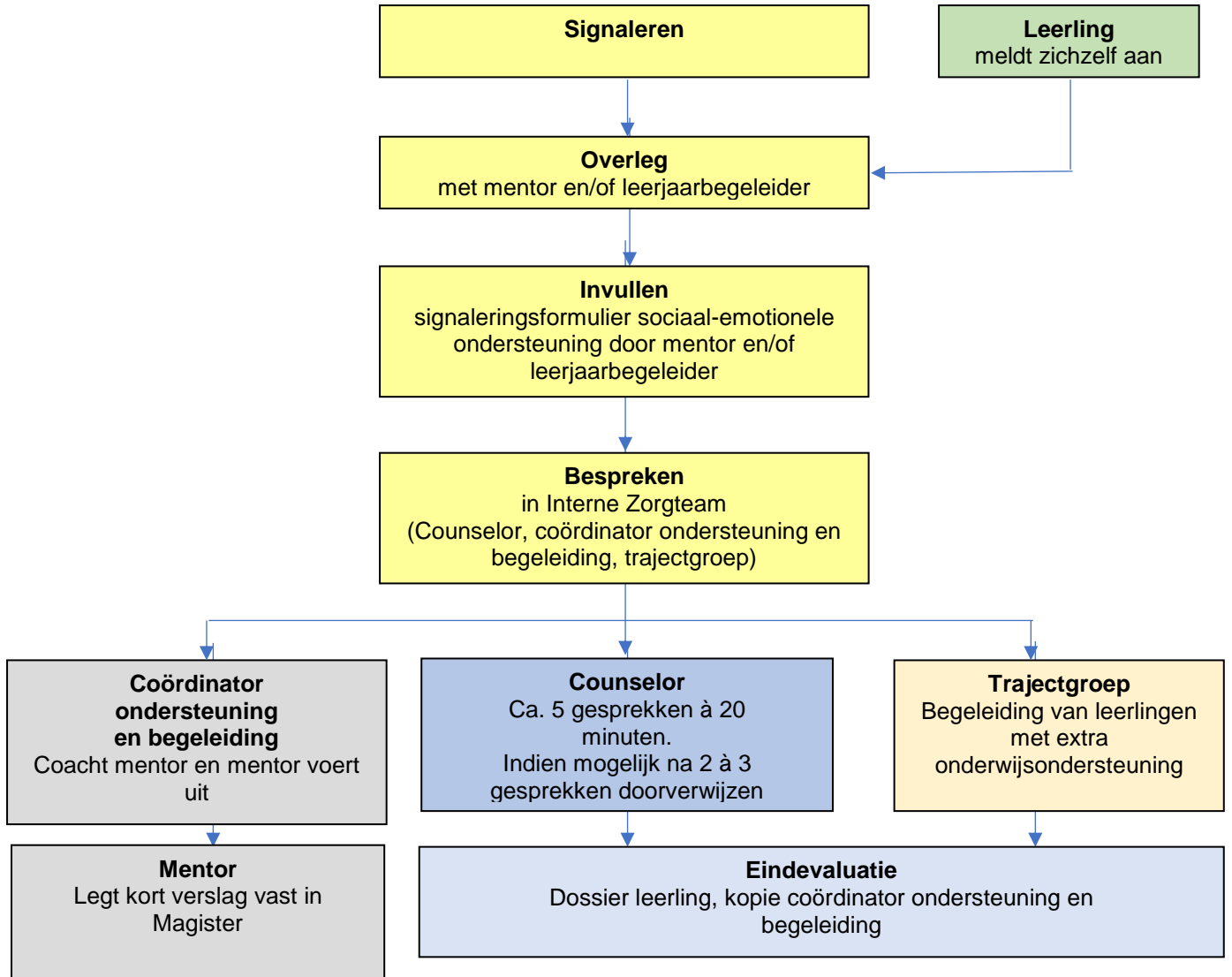
Niveau	Uitvoering door	Ondersteuningsmogelijkheden
1^e lijns ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Docent • Mentor • Leerjaar-begeleider • Afdelingsleider	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling Volg Systeem. (LVS) • NIO in het eerste leerjaar • Dyslexiekaart. Dyslexietest op individuele basis • Faalangstreductietraining. • Sociale Vaardigheids Training. (extern) • Rots- en watertraining. (extern)
2^e lijns Ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Counselor	<ul style="list-style-type: none"> • Het Zaanlands Lyceum beschikt over twee ervaren counselors. De leerlingen worden verwezen naar de counselor door de mentor, de leerjaarbegeleider of de afdelingsleider. Ook kunnen leerlingen op eigen initiatief terecht bij de counselor. • Gespreksonderwerpen kunnen <i>bijvoorbeeld</i> zijn: rouw, pesten, thuissituatie, zenuwachtig voor toetsen en examens, slecht slapen in verband met school, afwijkend eetgedrag, verdriet en concentratieproblemen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB) • Interne contactpersonen 	<ul style="list-style-type: none"> • De coördinator ondersteuning en begeleiding houdt zich bezig met beleidsvoorbereiding, adviseert de verantwoordelijke schoolleider en adviseert de mentoren en verwijst door daar waar nodig. • De coördinator ondersteuning en begeleiding (COB) onderhoudt de contacten met de instanties buiten de school en stelt OPP's op voor leerlingen met extra ondersteuning. • De COB vervult ook een belangrijke taak binnen het ondersteunings- begeleidingsteam. • Daarnaast is de COB verantwoordelijk voor de Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV). • De COB heeft regelmatig overleg met de counselor en neemt deel aan de vergaderingen van het MDO¹ en ook aan het overleg binnen het Samenwerkingsverband VO Zaanstad. • Leerlingen die op school te maken hebben (gehad) met geweld, agressie of seksuele intimidatie kunnen zich wenden tot een van de twee interne contactpersonen op school. • De interne contactpersonen ondersteunen bij het indienen van een klacht.
3^e lijns ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Externe deskundigen 	<p>Het kan voorkomen dat een leerling meer zorg nodig heeft dan de school kan bieden. Deze hulp kan plaatsvinden terwijl de leerling gewoon het onderwijs op het Zaanlands Lyceum volgt. Het kan echter ook zijn dat de problematiek zo ernstig is dat het onderwijsproces tijdelijk verbroken wordt of buiten schoolverband plaatsvindt.</p> <p>Er zijn verschillende ingangen tot de derdelijnszorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Via de counselors of de coördinator ondersteuning en begeleiding van de school • Via schoolmaatschappelijk werk • Via de huisarts • Via het jeugdteam • Via de jeugdarts • Via de Commissie toewijzing en advies kunnen leerlingen geplaatst worden op een onderwijsplek buiten het Zaanlands Lyceum) • Via Veilig Thuis • Via de leerplichtambtenaar

¹ Multi Disciplinair Overleg.

Stroomdiagram ondersteuningsbehoefte

Bij het signaleren van ondersteuningsbehoefte bij leerlingen maakt het Zaanlands Lyceum gebruik van onderstaand stroomdiagram. De mentor en de vakdocent vervullen bij de signalering een belangrijke rol.

Ondersteuningsoverleg

Voor een adequate ondersteuning en begeleiding van de leerlingen kent het Zaanlands Lyceum diverse vormen van ondersteuningsoverleg.

De belangrijkste (en structurele) zijn:

- Leerlingbespreking
- Mentoroverleg
- Intern Ondersteunings Team (IOT)
- Multidisciplinair overleg (MDO)

Interne deskundigheid in het kader van de basisondersteuning

De school kent de volgende taken en functies in het kader van de basisondersteuning:

<ul style="list-style-type: none"> • Coördinator ondersteuning en begeleiding • Mentor • Decaan • Begaafdheidsprofielschoolcoördinator • School Maatschappelijk Werker • Leerjaarbegeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Interne contactpersoon • Counselor • Persoonlijke mentor • Coaches werkhoudingstraject • Coaches havo 5
--	---

Een uitgebreide omschrijving is te vinden in de schoolgids.

Externe relaties in het kader van de ondersteuning

De school onderhoudt relaties met de volgende externe partners:

<ul style="list-style-type: none"> • Schoolarts (GGD) • Leerplichtambtenaar • Orthopedagogisch Didactisch Centrum (opdc)	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdteams • Weerbaarheidsdeskundige • Altra College
---	--

Extra ondersteuning

De extra ondersteuning van de scholen wordt kort beschreven in een schema in de vorm van arrangementen. Het Zaanlands Lyceum kent de volgende arrangementen:

Arrangement voor: Traject op Maat- leerlingen (TOM)	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	<p>De school beschikt over twee TOM-coördinatoren. Zij maken afspraken met de TOM-leerling over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • welke vakken 'turbo'-vakken zouden kunnen worden en bij welke vakken die regulier worden gevolgd, lessen kunnen worden gemist (aangepast rooster); • welke gedragsregels voor de TOM-status gelden ten aanzien van aanwezigheid, etc.; • hoe en hoe vaak de contacten met de TOM-mentor plaatsvinden; • wat de inhoud van zijn TOM-traject wordt; • welke ondersteuning de leerling van vakdocenten kan verwachten en op welke momenten; • op welke wijze de leerling zijn/haar vorderingen binnen het TOM-traject in zijn portfolio bijhoudt.

Beschikbare Materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepast rooster.
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Extra lokaal met computers voor zelfstandig werken.
Deskundigheid	<p>Inzet van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerjaarbegeleider. • Coördinator hoogbegaafden. • Indien van toepassing: coördinator Begaafdheidsprofielschool.
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerk BegaafdheidsProfielScholen.

Topsport- /Topkunstcoördinator voor: leerlingen die op een hoog niveau kunst of sport beoefenen, leerlingen die beschikken over uitzonderlijke intellectuele vermogens en leerlingen die extra zorg behoeven.	<ul style="list-style-type: none"> • Extra ondersteuning
Tijd/ aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • De topsport-/topkunstcoördinator ondersteunt de leerling bij onder andere de planning en organisatie en onderhoudt contact met leerling en ouders.
Beschikbare materialen	--
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaal in schoolgebouw om gesprekken te voeren.
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Het bieden van een goede begeleiding van de leerling.
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de afspraken met de ketenpartners.

Trajectgroep: arrangement voor extra hulp bij reguleren gedrag en planning leerling	Extra ondersteuning
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding op maat voor leerlingen die via het begeleidings- en ondersteuningsteam in aanmerking komen voor extra begeleiding. • Het bieden van gestructureerde extra aandacht bij het reguleren van gedrag en bij planning en organisatie van schoolwerk. • Het bieden van een rustpunt op een schooldag voor leerlingen, die moeite hebben met drukte of die fysiek rust nodig hebben. • Het aanbrenge van structuur in de schooldag. • Het bieden van een veilige plek. • Het bieden van een time-out gelegenheid. • Het functioneren als expertisecentrum voor docenten, mentoren en ouders.
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Computers; • Waar nodig specifieke methodes.
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Apart ingerichte ruimte en een aparte spreekkamer voor de trajectbegeleider.
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Medewerker Passend Onderwijs. • Schoolpsycholoog i.o.
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de afspraken met de ketenpartners.

Werkhoudingstraject in bovenbouw om werkhouding te verbeteren en afstroom te voorkomen	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • Het bieden van huiswerkgroepen na schooltijd. • Het bieden van begeleiding door werkhoudingscoaches. • Het voeren van gesprekken met leerlingen, mentoren en ouders. • Het opstellen van een werkplan op maat.

Beschikbare materialen	--
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Apart ingerichte ruimte.
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Werkhoudingscoaches. • Betrokken afdelingsleiders en leerjaarbegeleiders.
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de afspraken met de ketenpartners.

Op de website en in het ondersteunings- en begeleidingsplan van de school is nadere informatie te vinden over de deze arrangementen.

Bijzondere vormen van ondersteuning op het Zaanlands Lyceum

Het Zaanlands Lyceum kent naast hetgeen hierboven is beschreven nog diverse andere ondersteuningsmogelijkheden.

Tutorsysteem

Bijles die wordt verzorgd door bovenbouwleerlingen

Mentor- en vaklessen

Leerlingen in de onderbouw krijgen tijdens de mentor- en vaklessen hulp en tips bij huiswerk, samenvatten, leren en onthouden. Eenmaal per jaar wordt een workshopavond voor ouders georganiseerd om handvatten te bieden bij de begeleiding thuis.

Huiswerkcoaches

Leerlingen uit de bovenbouwklassen die moeite hebben met het plannen en organiseren van huiswerk, kunnen ondersteund worden door de huiswerkcoach. Hiertoe worden afspraken gemaakt tussen de ouders, leerling en de huiswerkcoach.

Rekenbeleid

Om voldoende rekenvaardigheden te ontwikkelen om succesvol de rekentoets (onderdeel van het Centraal Examen) af te ronden, wordt het rekenonderwijs geïntegreerd in de wiskundelessen.

Leescoach

Ondersteuning bij leesachterstand én begeleiding van excellente lezers ten behoeve van een leesontwikkeling naar academisch niveau.

Kijk voor meer informatie op de website van de school onder 'begeleiding': u vindt deze informatie [hier](#).

Planmatig werken

Het begeleiden van leerlingen op het Zaanlands Lyceum is gericht op planmatig werken. Er worden handelingsplannen opgesteld voor:

- Leerlingen in de onderbouw: deze handelingsplannen zijn gericht op ondersteuning van de leerling met als doel bevordering naar het volgend leerjaar
- Leerlingen die een traject op maat volgen
- Leerlingen die gesprekken voeren met de counselor
- Leerlingen die gebruik maken van de Trajectgroep (OPP's)

Basiskwaliteit van het onderwijs

De inspectie Voortgezet Onderwijs heeft het Zaanlands Lyceum het zogenaamde *basisarrangement* (basistoezicht) toegekend. Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is.

In 2020 is het predicaat 'Excellente school' verlengd, naast het reeds in 2016 verkregen predicaat 'Begaafdheidsprofielschool'.

Het Zaanlands Lyceum werkt op een structurele en systematische wijze aan de vergroting en borging van de kwaliteit van het onderwijs door een cyclische werkwijze, waardoor beleid actueel blijft en steeds wordt geëvalueerd en – zo nodig – bijgesteld.

Het schoolklimaat van het Zaanlands Lyceum krijgt in de laatste inspectierapporten de hoogste waardering.

Met 'schoolklimaat' bedoelt de inspectie de manier waarop de verschillende gebruikers van de school - leerlingen, docenten, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding - met elkaar omgaan.

In deze prettige sfeer wil het Zaanlands Lyceum zijn leerlingen een aangename schooltijd bezorgen en onderwijs van hoge kwaliteit bieden. Deze ambities verwezenlijkt de school onder meer door een bovengemiddeld aantal docenten aan te stellen die een universitaire of eerstegraads opleiding hebben voltooid.

Tevredenheid leerlingen en ouders

Om het jaar worden schoolbrede tevredenheidsonderzoeken gehouden onder personeel, leerlingen, ouders en basisscholen. Waar nodig of gewenst, vindt externe collegiale visitatie plaats. Docenten doen jaarlijks aan interne intervisie en leerlingen geven in het kader van de gesprekkencyclus hun mening over docenten door middel van het invullen van leerlingenenquêtes.

De resultaten van de tevredenheidsonderzoeken zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl

Ambities

De school ontwikkelt beleid ten aanzien van twee groepen leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

- De afgelopen jaren is het Zaanlands Lyceum succesvol gebleken in de begeleiding van leerlingen in het autistische spectrum ASS, met name Asperger. Ruim 30 docenten hebben scholing voor het begeleiden van deze leerlingen gevolgd.
De school wil zich ook de komende jaren blijven inspannen voor het vergroten van de succesansen in het reguliere onderwijs van deze leerlingen, opdat deze leerlingen een diploma behalen.
Uit de ervaring blijkt het schoolgebouw een positieve uitstraling te hebben op de autistische leerlingen. Dit is overzichtelijk en biedt houvast. Ook de schoolcultuur, waarbij iedereen kan zijn zoals hij is, heeft een positieve invloed op het functioneren van de autistische leerlingen.
- De tweede groep bestaat uit leerlingen die cognitief meer begaafd zijn.
In de Nederlandse onderwijscultuur is heel lang geen bewuste aandacht geweest voor deze leerlingen. In het kader van de maximale talentontwikkeling heeft het Zaanlands Lyceum de afgelopen jaren beleid ontwikkeld, mede in samenwerking met het primair onderwijs, voor deze leerlingen. De school wil zich ook de komende jaren blijven inspannen voor het vergroten van de succesansen van deze leerlingen
- De school wil ten slotte ook aansluiten bij de problemen van cognitief begaafde leerlingen, die onderpresteren. Inmiddels hebben 15 collega's een training gevolgd om onderpresteren beter te herkennen.

Afsluiting

Voor alle vragen betreffende dit schoolondersteuningsprofiel kunt u terecht op de school. Maar ook de website van de school en de via deze website bereikbare beleidsdocumenten van de school geven veel extra informatie.

Bijlage: analyse basisondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool' Zaanlands Lyceum

Vooropmerkingen

- Bij het scoren is een norm van 75% aangehouden: indien 75% van de docenten iets kan, weet of doet, is 'aanwezig' gescoord.
- Indien in onderstaand schema het kruisje in de kolom 'In ontwikkeling' uiterst rechts is geplaatst, dan betekent dat dat de ontwikkeling reeds in een gevorderd stadium is.

	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
Dialogoog over speciale onderwijsbehoeften			
a	De school brengt onderwijsbehoeften in kaart door informatie bij aanmelding en overdrachtsgegevens, warme overdracht en gesprek ouders		x
b	Iedere medewerker reageert op signalen door zelf actie te ondernemen of door signalen door te spelen		x
c	Gegevens leerlingvolgsysteem:		
	. Docenten/mentoren voeren leerlinggegevens structureel in leerling volg systeem (LVS) in		x
	. Gegevens betreft basisvaardigheden, referentieniveaus en sociaalemotionele ontwikkeling	x	x
	. Mentoren kunnen deze gegevens analyseren		x
d	Minimaal 2 x per jaar bespreking van analyse van alle leerlingen, opbrengst onderwijsbehoeften per leerling en plan van aanpak op basis van een analyse van het LVS		x
e	De school stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar voor professionals		x
f	Mentor stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar in school		x
g	Docenten en andere professionals halen informatie over onderwijsbehoeften		x
h	Voor speciale onderwijsbehoeften diagnostische expertise inschakelen		x
Veilig schoolklimaat door aanwezigheid/toepassing van:			
a	Verzuimprotocol		x
b	Pestprotocol		x
c	Vertrouwenspersoon		x
d	Convenant veilige en leefbare school		x
e	Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld		x
f	Er zijn gemeenschappelijke afspraken/gedragscodes, waarin meegenomen wettelijke voorschriften.		x
Differentiatie			
a	Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het individuele ontwikkelingsperspectief		x
b	Docenten maken zo nodig aanpassingen in de lessen		x
c	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd op grond van:		
	. Speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken	x	x
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie		x
	. Verschillende leerstijlen	x	x
d	Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en zijn beschikbaar	x	x
e	De school hanteert de protocollen voor leerlingen met dyslexie/dyscalculie		x
f	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
g	Onderwijsprogramma's voor leerlingen met fysieke beperkingen:	N.v.t.	
	. Goed ingerichte Elektronische Leer Omgeving (ELO)		x
	. Aangepaste onderwijskundige leer- en hulpmiddelen		x
	. Aangepast rooster		x
	. Beperkte lokaalwisseling		x

	. Ruimte voor verrichten van medische handelingen		x
h	Bovenop basisprogramma is beschikbaar:		
	. Sociale vaardigheidstraining		Extern
	. Faalangstreductietraining		Extern
i	Middelen die toegekend zijn voor ondersteuning worden ingezet		x
Extra aandacht/tijd			
a	Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		x
b	Iedere leerling met ondersteuningsbehoefte heeft een begeleider		x
c	Bij toelating is er voldoende ruimte om de leerlingen te ondersteunen		x
d	Inzetten LWOO-ondersteuningsmiddelen (verantwoording begroting/jaarverslag)		N.v.t.
e	Er is voor deze leerlingen een tweede aanspreekpunt		x
f	Er is voor mentoren en docenten tijd beschikbaar van het Zorg Advies Team (ZAT) of MDO		x
g	Leerlingen krijgen de gelegenheid elkaar te helpen		x
Beschikbare materialen/ruimtelijke omgeving:			
a	Onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken	x	x
b	Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar	x	
c	De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen		x
d	Omgaan met dyslexie is vastgelegd		x
e	Omgaan met dyscalculie	N.v.t.	
f	Er is een programma voor een veilig klimaat		x
g	Er zijn programma's gericht op vergroten van sociale vaardigheden		Extern
h	Er zijn programma's gericht op vergroten van studievaardigheid		x
	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
Ruimtelijke omgeving			
a	De school zorgt voor fysieke toegankelijkheid		
b	De school is bereid om in verband met fysieke beperkingen aanpassingen te realiseren		
c	Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen gebruik maken van een eigen plek	x	x
Expertise			
a	Er is binnen de school een cultuur waar professionaliteit met elkaar gedeeld wordt		x
b	Docenten kunnen differentiëren	x	x
c	Het Interne Ondersteunings Team heeft expertise in:		
	. Handelingsgericht werken		x
	. Individueel ontwikkelingsperspectief		x
	. Individuele leerlijnen		x
d	Er is teamaanpak op gedrag in klassen- en vrije situatie		x
e	Docenten zijn in staat binnen de teamaanpak maatwerk te leveren		x
f	Binnen school is kennis over onderwijszorgvoorzieningen in regio Samenwerkingsverband		x
g	Bekwaamheid van enkele docenten/groepen op peil houden voor:		
	. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag		x
	. Kennis en aanpak dyslexie		x
	. Kennis en aanpak dyscalculie		N.v.t.
	. Kennis en aanpak AD(H)D		x
	. Kennis en aanpak ASS		x
	. Kennis en aanpak faalangst		x
h	Binnen school is kennis over psychiatrische stoornissen		x
i	Binnen school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen		x
j	Er is scholingsbeleid voor bovenstaande expertise		x

Competenties			
a	Onderkennen van speciale onderwijsbehoeften		x
b	Betrekken van ouders bij de onderwijsondersteuning		x
c	Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's		x
d	Voeren van leerlingbespreking		x
e	Kunnen reflecteren op eigen handelen		x
Samenwerking met externen			
a	Interventies van school Maatschappelijk Werk		x
b	Inschakelen van Jeugdarts		x
c	Afstemming met Centrum Jong		x
d	Inschakelen van Jeugdteams en geïndiceerde zorg		x
e	Inschakelen van GGZ		x
f	Adequate communicatie met leerplichtambtenaar		x
	De school heeft een Extern Ondersteunings Team (EROT) en MDO		x